

Magyarország Gyermekszemmel

(Vissza a tartalomjegyzékhez: [..Tartalomjegyzék.doc - Magyarország Gyermekszemmel](#))

Rövid leírás

A Magyarország Gyermekszemmel akció a képzőművészeti- sport és a játszóházi mozgalmak erőnyeit ötvöző, több lépcsős vállalkozás. hét év alatt alakult, csiszolódt, míg elnyerte mai formáját.

Célja: Megismertetni a résztvevőkkel az országot, új híveket szerezni az ép testben ép lélek gondolatnak, felhívni a figyelmet a helyért cselekvés lehetőségeire, illetve a gyermekekre. Segítséget nyújtani az iskoláknak helyi művészeti pedagógiai programok tervezésében. Az akció eredményeként első lépésben egy Magyarország valamennyi települését ábrázoló linómetszet sorozat készül el.

A vállalkozás **alapgondolata:** Egy általános, közép és főiskolásokból álló diákcsoport, néhány tanár vezetésével megkeresi egy-egy megye, vagy kisebb terület iskoláit, segédanyagokat biztosít ahhoz, hogy az iskola tanuló vagy szakkörei képeslap méretű dúcokba metszék a település legszebb látványait. A dúcról olcsó képeslapok készülhetnek, igen kis példányszám esetén is./Alsó határ 100 pld./ Ezek a képeslapok karitatív célokat szolgálhatnak. Általában ebből a bevételből rendezhető be egy linómetsző műhely, amely a további munka helyszínéül szolgálhat, hisz második lépésben a település története, jellegzetes növény és állatvilága, a helyi mesék, legendák kerülhetnek kimetszésre. A vállalkozó gyerekek, csoportok nyáron részt vehetnek a közös megyejárásban. Ekkor a vállalkozásba be nem kapcsolódott települések képeslapjai készülnek el, a már "megmetszett" településeken pedig közös linómetsző sétára, vagy egésznapos játszóházra kerül sor. Ebben a kézműves, illetve kreatív foglalkozások mellett régi magyar sportjátékok is szerepelnek.

Második lépcsőben a résztvevő iskolák segítséget kapnak a Metszőkör bázisiskoláiban kidolgozott vizuálpedagógiai program helyi adaptációjához, illetve lehetővé válik bekapcsolódásuk a programfejlesztésbe. Ez az adaptáció pedig szükségképpen vonja maga után a helyi nevelési program újragondolását is.

Miért épp a linómetszet technikájával indítjuk a vállalkozást? Ez az a műfaj, amely művészeti produktumot hoz ugyan létre, tehát feltételezi a személyiség teljes szabadságát, ugyanakkor azonban a nyelv a legszigorúbban kötött, fekete-fehérben kifejező, áthághatatlan mesterségbeli szabályokkal. Ha pedig egy nyomdagép működni kezd valahol /lásd pl. a Freinet módszert/ az óhatatlanul maga után von egy újfajta közösségi szemléletet.

Az akció eddigi eredményeként elkészültek Szolnok, Csongrád, Békés, Heves, Nógrád, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Pest és Tolna megye, illetve Székelyudvarhely környékének metszetei. 1998-ban Fejér megyében indítjuk az akciót.

Egész csoportok készülhetnek fel tanári vezetéssel a túrán való részvételre./ Felkészülhet a csoport a település illetve a környék lapjainak elkészítésére./ Rajzokat készíthetnek, amelyet a Metszőkör linómetsző tesznek át linódúcra, illetve a helyszínre érkezve közös linómetsző sétára indulnak./ Felkészülhetnek a Metszőköri játszóház fogadására./Az első két esetben egyéni csatlakozásra is van lehetőség.

A felkészüléshez a Szolnoki Metszőkör segédanyagokat biztosít. Metsszünk együtt linót, Rajzoljunk Együtt könyvek, metszőkészlet/, illetve előtáborozást, próbatúrát szervez.

Részletes leírás a nagycsoportvezetők felkészítéséhez.

Öt évvel ezelőtt kezdődött a dolog. A Széchenyi körüti sport tagozatos általános iskola linómetsző diákjaival a szokásos nyári kerékpártúrára készülődve kibicikliztünk Zagyvarékasra, szép régi házakat rajzolni. Elkészültek a munkák, indultunk volna hazafelé. Valaki képeslapot akart venni, de nem lehetett kapni.

- No, nem baj, itt vannak a rajzok. Mi lenne, ha kimetszenénk egy képeslap méretű dúcba, és mi nyomtatnánk lapokat?

- El is lehetne adni.

- Á, mire lenyomsz százat, megunod az életed!

- Akkor a nyomdával kellene nyomatni.

- Nem rossz ötlet, a kép készülhetne közvetlenül a dúcról, csak a hátlapot kellene megcsináltatni.

- Nyáron kimetszhetnénk az összes települést, amin áthajtunk.

- Vagy szervezhetnénk úgy a tábort, hogy a megye összes településén átbiciklizzünk, és akkor minden falunak, városnak elkészíthetnénk a képeslapjait.

Az ötletből megszületett a +Magyarország gyermekszemmel akció. Minden nyáron végigbicikliztünk egy megyét. Előre megkerestük a települések iskoláit, vezetőit, aztán a megbeszélte időpontban megjelent három metszőkörös, leültek rajzolni, kimetszették a képeket, továbbkerekedtek. A legtöbb településen a helybeli gyerekek is bekapcsolódtak a munkába, de ez a néhány óra azért kevés volt ahhoz, hogy igazán szép metszeteket készítsenek. /Azokon a helyeken, ahol megszálltunk, vagy ahonnan előre megkaptuk a linómetszeteket, játszóházakat tartottunk./

- Írnunk kellene egy könyvet, amiből megtanulhatnának metszeni!

- Ugyan már, könyvből nem lehet megtanulni!

- Miért, mi olyan nagy kaland benne? Ha kapnál a könyv mellé egy vésőt, egy tubus festéket, két labdacso, egy félig vésett metszetet, egy nyomatot, meg három kis lapot, egy agyon, egy alig, meg egy normálisan festékezett?

- Na, jó, próbáljuk ki!

Ezzel ért az akció a második szakaszába. Elkészült a könyv, beszereztük az alapvető kéziszerszámokat, néhány gépet, és a kiadás előtt álló könyvhöz linómetsző egységkészletet is tudunk küldeni, a bolti ár harmadáért.

Az akció során kialakult a kerékpáros linómetsző játszóházi tábor sajátos szokásrendje.

Reggel felcsatlakozunk a kerékpárra a táskát, hálósákokat, elindulunk hármassával az utakon./ Sokat töprengtünk, el lehet-e engedni három nyolcadikos gyereket egy térképpel hatvan kilométeres kerekezésre, de hát nem kerekeztünk-e hasonló távokat magunk is ilyen idős korunkban, minden felkészítés nélkül, egy-egy vadvízi fürdésért? Belevágtunk, és eddig még nem kellett megbánjuk. A jól felkészített gyerekek nem tévednek el, nem szenvednek balesetet./ Átgurulunk néhány falun, városon, megállunk valahol, ahol már várnak ránk a helybeli gyerekek. Közös rajzolás, metszés, beszélgetések. Lenyomtatjuk az elkészült dúcokat, aztán hajtunk tovább. Este mindenféle játékok jönnek, amit a kis ötödikestől a matematikusnak készülő egyetemistáig mindenki egyenlő

eséllyel és kedvvel játszik, majd a lámpaoltás után középkori lovagregények, Stanislaw Lem kibernetikus meséi, Esterházy, Mészöly Miklós, vagy Szerb Antal történetei altatnak el bennünket a tornateremben leterített hálósákokon. Másnap pihenő, kirajzunk a biciklikkel egy völgybe rejtett tengerszemből fürdeni, nagy méta meccset rendezünk, vagy kószalunk egyet a városban, ahogy kedvünk tartja. És persze a nagy találkozások. Kuporgunk Kurtág György szobájában a székeken, szőnyegen, már vége a négykezesnek, kérdezgetni, beszélgetni kellene, de ki tud ilyenkor megszólalni! Aztán csak elindul a beszélgetés, ami

ugyanolyan fontos mint a képcsinálás. Az ország a túrákon élénk tárja legfőbb kincseit, azokat az embereket, akik életmintát adhatnak számunkra.

A túrákon kiközleszünk a mindennapi kerékvágásból, itt nincs TV, video /csak a kameránk/, nincsenek veszekedések, senki nem hülyéz le senkit, nincs válogatás az enivalóban, nincs hangoskodás az étkezéseknél, ha énekelünk, vagy verseket mondunk egymásnak, nincs közbefecsegés, nincs vásárolgatás, mert valahogy úgy alakult, hogy ezek nélkül érezzük legjobban magunkat. (Mivel a csoportok létszáma mindig csak néhány új taggal bővül, ez a hangulat, viselkedésminta mintegy átörökítődik.) De van nagy fazékban tea, néha fél liter meleg víz jut fejenként a fürdéshez, alvás együtt egy tornateremben, vannak játékok, a színház, a képzőművészet vagy az irodalom világából, és sport, amennyi csak belefér. Aztán a legtöbben már nem is zökkennek igazán vissza abba a kerékvágásba. A túra után pedig lassan elkészülnek azok a metszetek, amikre sikerült megrendelőket találnunk. Amiken majd sok száz család kap üdvözlöt valakitől.

A túra lebonyolítása:

A túra a felkészüléssel kezdődik. A Metszőkörösök a műhelyben, a külső résztvevők a részükre megküldött segédanyag alapján készülnek fel.

/Felkészültségüket egy szolnoki táborozáson bizonyíthatják, ez a részvétel előfeltétele./

A felkészülés három részből áll:

Fizikai

A résztvevőknek a felkészülés végén max. 5 óra alatt kell teljesíteniük szélmentes időben 80 km-t./Ez soknak tűnhet, hisz kis ötödikesek is résztvehetnek a túrán, de megfelelő felkészülés után még a 130 km-es hazaút sem okozott számukra problémát Nógrád megyei túránk végén./ Ellenszélben természetesen lassabban haladnak a kezdő kerékpárosok. Tudniuk kell folyamatosan, egyenletes sebességgel bolyban haladni. Ismerniük kell az egyéni kerékpáros közlekedés szabályait.

Technikai

Várjuk a vonatot.

Max. 5 óra alatt el kell készítsenek egy képeslap méretű, egyszínű dűcot. Ez a jártasság, gyakorlott rajzolóknál, az egyéni képességek függvényében, 10-30 óra alatt szerezhető meg. A rajzolás technikája, stílusa természetesen nagyon sokféle lehet. A közép és főiskolásoknak ezenkívül fel kell készülniük a sportjátékok betanítására, illetve a játszóházi foglalkozások vezetésére.

Közösségi

A túra meglehetősen nehéz fizikai, szellemi és szociális próba elé állítja a résztvevőket. Az évek során rájöttünk, akkor érezzük magunkat a legjobban, ha valamit sikerül amúgy " igazán, csakugyan" megcsinálni. Mivel a túra veszélyes üzem, ezért még tréfából sem engedjük meg a szerelési és egyéb munkák elkerülését. A reggeli utáni felpakolás, takarítás, indulás pl. egy átlag gyerekcsoporttal egy óra, a Metszőkörrel 10 perc. Ilyenkor a nagy és kicsocsoportvezetők katonásan vezénylik a teendőket. Az előtúrán bizony egyetlen "miért épp én csináljam?" is elég a kimaradáshoz. Egyébként azonban nem szokás a vezényelgetés. A metszőkör szellemétől idegen a tanári tekintélyelv, a döntéseket mindig közösen hozzuk. Nem különülhetnek el a táborokban a felnőttek, középiskolások, kicsik. A középiskolások sem maradnak fenn pl. még egy kicsit beszélgetni. Ha valakii nap közben fáradt, természetesen alhat egyet, de nem alakulhat ki az egész éjszaka beszélgetünk, egész nap álmosan kókadozunk-féle tábori napirend. Az első napi elalvás mindig problémát jelent, ezen segít a lámpaoltás utáni mese. Az étkezések során nem lehet átkiabálni az asztal túloldalára, halk, nyugodt beszélgetés közben eszünk. Ha este énekelünk, verseket mondunk, közben nem lehet fecserészni. Nem szokás egymás sértő ugratása, "szívátgatása". A Metszőkör ugyan nem "zöld" vállalkozás, de mióta egyszer rájöttünk, hogy senki nem dohányzik a csoportból, azóta ezt alapkövetelményként támasztjuk a résztvevőkkel szemben, és persze elmaradnak a képzőművész táborok szokásos alkoholizálásai is.

Ami a legszokatlanabb az új résztvevőknek: táborunkban igyekszünk minimalizálni a költségeket, tehát nem szokás üdítőzgetni, "nassolgatni," stb. Próbálunk elszakadni néhány hétre a fogyasztói életmódtól.

A túra

A túrát, a helyi résztvevők számától függően egy - négy nagycsoporttal indítjuk, egy-egy nagycsoportban 10-20 résztvevővel. A nagycsoportok 2-4 fős kicsocsoportokból állnak, a kicsocsoportokat tanárok, főiskolások, vagy középiskolások vezetik. Az első nap együtt érkezünk az első szálláshelyre. Ha 120 km-nél messzebbre kell mennünk, útközben megalszunk valahol, vagy vonattal

Utolsó igazítások a biciklikén a kerékpáros vagonban.

Pankának első túrája, ő még tud aludni. Tilla már tudja, mi mindent kell még ma kibírnia.

megyünk egy darabig.

A vonatra szállásnak sajátos technikája van. Először is megfelelő vonatot kell választanunk, nagy kerékpáros fülkével. Előző nap megfigyeljük, hová áll a kocsik, esetleg megkérdezzük a forgalmi irodán, hová kapcsolták, hisz minden perc számít. A peronon mindent leszedünk a biciklikről, a gyerekek egy része a csomagokat pakolja fel, az erősebbek a bicikliket. Két-három perc alatt negyven biciklit is fel lehet rakni. Ha ennél is többen vagyunk, több vonattal megyünk.

Közlekedésbiztonsági okok miatt a nagycsoport általában

3-4 részre válva hajt. A következő nap reggelén innen indulnak a kiscsoportok, teljes felszereléssel. Minden kiscsoport megáll valamelyik, útjába eső településen, megkeresi a település helyi szervezője által megadott címet, ahol már várnak rájuk a helybeli gyerekek.

Itt, az előkészítéstől függően vagy bemutató foglalkozást, játszóházat tartanak, esetleg a helybeli gyerekek által elkészített rajzokat metszik ki, vagy közös rajzolásra, metszésre indulnak. A leggyakoribb azonban hogy a helybeliek elvezetik őket egy szép látkép elé. Felvázolják a látványt, átindigózzák a linódcúra. Ebédre a helybeliek látják vendégül őket, ha ilyen szervezés nincs, maguk keresnek étkezési lehetőséget. Ebéd után befejezik a metszést, elkészítik a próbanyomatokat, otthagyják a megrendelőlapok kíséretében, majd indulnak tovább az aznapi szálláshelyre. /Esetleg ilyenkor jöhet egy kis ismerkedés a településsel, mert munka közben bizony erre nincs idő. A munkát legkésőbb tízkor el kell kezdeni, hogy délután négyig be lehessen fejezni. Így a tíz-húsz kiscsoport egy-két hét alatt a megye valamennyi települését meg tudja rajzolni.

A túra hangulata:

A túra alaptónusát az a két szélsőérték adja, amit a kerékpárosok mellett eldübörgő kamionok, és a csendes rajzolgatás jelent. A résztvevők egyrészt állandóan új embereket, új tájakat ismernek meg, másrészt eltávoznak a kapcsolatok világából, hogy képet építsenek róla. Ezek a szélsőértékek alakították ki szokásos napirendünket, a mozgásos játékokat, túrákat, a csendes beszélgetéseket, esti játékokat.

A túranapok

Túranapon általában hatkor kelünk, feszesen pereg a reggelkészítés, takarítás, étkezés, felpakolás, percnyi pontossággal próbálunk indulni. Ha nincs helybeli csoport, elkészítjük a rajzokat, és irány a szálláshely. Ha van helyi csoport, kilenctől tízig elkészítjük a rajzokat, fél óra az átrajzolás, próbametszés, aztán metszés, nyomtatás, három-négy óra között indulás a szálláshelyre.

A pihenőnapok

A pihenőnapon nincs ébresztő. Aki felébred, tisztálkodik, elmegy a reggeliért, elkészítik, megterítenek, halkan beszélgetnek, reggeliznek. Közben szép lassan ébredezik a csoport. Ha játékdélelőtt van a helybeliakkal, akkor jön egy kis mozgás, délután általában kötetlen program, kinek mihez van kedve. Ilyenkor találkozunk érdekes emberekkel, csoportokkal, ismerkedés, beszélgetések. Este vacsora, utána fürdés, és jönnek az esti játékok, beszélgetések, mikor mihez van kedve a többségnek. Tízkor minden esetben ugyanaz a műsor. Villanyoltás, alvás. Ha korábban játszottunk, beszélgettünk, mert este volt, egy jó nap volt már mögöttünk, és ilyenkor ez így természetes, akkor nyilván ilyenkor az a természetes, hogy mesét hallgassunk. Persze nem mese az, hanem a korábban már említett szerzők, de visszahoz valamit azokból az időből, amikor még nem a TV-ből ismerte meg a gyerek az életet, hanem az esti családi mesékből. Mit csinált nagypapa, amikor fiatal volt.

Alvás a biciklik tövében.

Játékaink:
Sportjátékok: Méta, baseball /méta szerű szabályokkal/, krikett, szelíd rögbi, stukk, kerékpárfogó, csülkölő, stb./
A résztvevők játékleírást kapnak./
Benti játékok: A színésznövendékek szokásos szerepjátékai, aztán vak fogó, kacsintós gyilkos, barkochbák, szópóker, stb.

Méta

Pólók, vagy leveles ágak segítségével kitűzzük a méta pályát. A fogók csapata kimegy a pályára, egyikük ott marad a labda helye közelében. A dobók benn ülnek a dobóvonal mögött. Az első dobó felveszi a labdát, nekifut, és a dobóvonal mögül kidobja. A labda csak az utolsó két várat összekötő vonalon repülhet át. A várak oldalvonalát nem szabad átlépje, ekkor a dobó fogoly lesz. Akkor is fogoly lesz, ha a levegőben elkapják a labdáját. A dobás után futni kezd, kívülről kezd kerülni a várat. A fogók felkapják a labdát, visszadobják a

benn maradt fogó, az elkapó kezébe, aki leteszi a helyére. ha a futó játékos ekkor nem egy várban áll, fogoly lesz. A körbefutó tehát, ha látja, hogy a labdája közeledik a kapóhoz, beáll egy várba, Ilyenkor visszafele is futhat. Minden beért játékos kap 10 pontot, aki egy lendülettel futja körbe a pályát, kiszabadítja a foglyokat. A következő dobó játékos jön. Amikor eldobja a labdát, az előzőleg a várba beállt játékosok is futni kezdenek. játék addig folyik, míg van dobó játékos. Ekkor csere.

Krikett

Magyarosan játsszuk, azaz bárhogy lehet dobni. Az ütő viszont kisebb és keskenyebb az eredeténél. Kapu helyett polifomokat is állíthatunk fel, ha szél van, egy karót ütünk a földbe, arra húzzuk a polifomot. Általában csak egy ütőt viszünk, a másik játékos csak egy bottal szaladgál.

Pontozás: Minden helycsere 1 pont. Minden rossz dobás 1 pont. Rossz a dobás, ha megüthetetlenül magas, vagy széles.

Kiesik az ütő, ha a kapu előtt éri testét a labda.

Játszóházi foglalkozások

Kézműves játszóház: Báb, játék és ékszerkészítés természetes anyagokból /Csuhe, gyékény, káka, nád, stb./

Kreatív játszóház: Rajzos, képzőművészeti játékok.

Étkezés:

Legfőbb étkezési szabály: mindig étkezési időben eszünk, ha valakinek az a szokása, hogy lefekvés előtt vacsorázik, reggelire épp csak bekap valamit, tizenegykor jól megreggelizik, az ebédbe épp csak belepizzkál, aztán egy kiadós uzsonna jön, vacsora megint csak ímmel-ámmal, majd egy jó késő esti evés, az kénytelen átvállalni a napi három étkezésre, amit egy-egy könnyű kis tízórai-uzsonna egészít ki. Az iskolai táborok evőversenye nálunk elképzelhetetlen. Mindenki annyit eszik, amennyire szüksége van, de a falánkság az viselkedési hiba. Ha esetleg egy új gyerek tüntetően sokat eszik, és még dicsekszik is vele, erre figyelmeztetjük. Ugyanígy helytelen, ha valaki különös étkezési szokásaival tüntet. Megint csak: mindenki mindent úgy eszik, ahogy akar, mézes hagyma, stb., de ne tolakodjék ezzel a középpontba.

Ebédet kétnaponta magunk rendelünk valahol, vagy ha sikerül tűzhelyhez jutni a közbülső napokon a településeken magunk főzünk. A reggeli-vacsora mindig saját készítésű, célszerű, egyszerű, bár vannak bizonyos specialitásaink. /Fondü tábori módra, parazsas, alufóliában sült csirke, vegetáriánusoknak töltött burgonya stb./ Mivel általában kapunk vállalati élelmiszersomagokat, és amíg ezek el nem fogytak, semmit nem vásárlunk, az étkezések időnként komoly erőpróbát jelentenek./

Kistelepüléseken előre értesítjük valamelyik boltot, mennyi kenyeret, tejet szeretnénk vásárolni. Érkezés után megérdeklődjük a boltok nyitva tartási idejét, a boltban leadjuk a másnap tej-kenyérrendelést. Este

megállapodunk, mit kell vásárolni, és ki veszi meg. Összeszámoljuk ki kér kakaót, ki tejet. Eleinte két emberre számítunk fél litert, később ki mennyit kér. A vásárlófelelős kap egy csipogós karórát. Felkel mondjuk fél hatkor, felteszi a teavizet, felkelt még valakit, aki elkezd kirakni a reggelihez valókat. Nyitáskor már ott van a boltban egy hátizsákkal, ha visszaér, mindenkit ébresztenek, kezdődik a reggeli mosdás, felpakolás, rendcsinálás, aki már végzett, besegít a reggeli kirakásába. (Kenyérvágás, szalvéták kiosztása, konzervek, felvágott, margarin kirakása.)

Reggelinél általában az asztalra tesszük ki a felvágottat, margarint, lekvárt, vagy egy kis svédasztalt készítünk, ahonnan mindenki összeszed mindent magának. A sőt több kis könnyű, műanyag tartóban rakjuk szét, piros aranyból, gulyáskrémből is többet veszünk, mert így könnyebb használni, noha így több a cipelnivaló.

Reggeli után mindenki elmossa a saját eszközeit, elrakja, valamint elteszi a számára kiosztott cipelnivalót. Az aznapi takarítók rendet raknak. (Mindig azokat jelöljük ki takarítóknak, akiknek nincs aznap helybeli csoportjuk. Ha mindenkinek van, akkor iszonyú tempójú közös takarítás jön, amit a legközelebbre induló csoport fejez be. Reggeli után a maradék teát széttöltjük a kulacsokba. Ebédeket általában minden második nap készítünk, a közbülső napokon étteremben eszünk. Étteremben általában lehet némi engedményt kapni, hisz a kicsiknek kisebb adagok is megteszik.

Asztallá általában a tornapadokat nevezzük ki.

1.Első étkezés előtt tisztázni:

Mindig csak az étkezési időben eszünk, de akkor sokat. Reggeli, ebéd, vacsora. Közben szigorúan tilos az eszegetés, mert akkor nem lesz étvágyad a vacsoránál, viszont tízkor már éhez. Nem lehet kiszámítani a napi közbeni eszegetést, tehát előfordulhatna, hogy ebéd után úgy látjuk, nem kell semmit vásárolni a vacsorához, aztán este derül ki, hogy elfogyott a kenyér. A z étkezéshez rögtön jönni kell, mert ha valaki tíz perc múlva szédeleg elő, már esetleg nem marad neki valamiből. A lekvárt, margarint, mézet nem kilószámra kenjük! Új konzervet addig nem nyitunk meg, amíg az előző el nem fogyott! Étkezés után mindenki rögtön tegye el a kését, poharát, mert rendre elkallódik. Az étkezéshez mindenki hozzon kést, mert nagyon lelassítja a dolgot, ha két késre vár mindenki. Nagyon vigyázni a mézre, lekvárra tejjre. Elfolyik, kiömlik. Amíg mindenki nem ivott teát, ne kezdj el kulacsba töltögetni. Roppant bosszantó, ha valaki végigfecsegi a reggeli időt, aztán amíg a többiek pakolásznak, ő az asztalnál eszeget.

Étlap

2.Ebédék

Gulyásleves

3 evőkanál olaj, vöröshagymakrém, 3 kávéskanál fokhagymakrém, 1.5 kg burgonya, 3 tubus gulyáskrém, piros arany, 3 paradicsom, 3 zöldpaprika, száraztészta.

Spagetti

90 dkg spagetti, néhány tubus Univer spagettikrém.

Paprikás krumpli

Burgonya, olaj, kolbász, vöröshagyma, tojás, liszt.

Sajtos tészta

Sajt, tészta.

Pásztorleves /Maggi/

Öreglebbencs

40 dkg lebbencstészta, 3 evőkanál olaj vagy 5 dkg zsír, egy fej hagyma, 40 dkg burgonya, pirospaprika.

Túrós Cusza

Tészta, túró, tejföl, szalonna.

Gyümölcsleves

Gyümölcs, liszt, tejföl, cukor

Mákos guba

Fejenként négy kifli, 1.5 dl tej, darált mák, cukor.

3.Reggeli- vacsorák:

Halas vajkrém

/ szardínia, margarin, citromlé, só/

Töltött paprika

Túró, tejföl, paprika, piros arany krém/

4.Első helyen vásárlandó:

Szalvéta, piros arany, gulyáskrém, WC papír, margarin, 2 méz, 4 db 1/2l-es lekvár, 1 liter citromlé, 1 kg cukor, 1 doboz filteres teafű.

A közlekedés szabályai:

Egyéni közlekedés.

Mindössze a közlekedési szabályokat kell betartani, illetve elkészülni arra, hogy más esetleg nem tartja be. Ha együtt kanyarodom kis ívben egy autóval, esetleg nem veszi észre, hogy mellé értem, és kiszorít. Útszélen álló autónak esetleg elém nyithatja az ajtaját a figyelmetlen vezető. Autósor mellett haladva erre is figyelnem kell. Besorolásoknál figyelek hátra, csak akkor indulok, ha látom, hogy beengednek, stb. Fokozott veszélyhelyzet, ha hátulról is és szemből is közeledik egy autó. Ilyenkor számíthatunk rá, hogy mellettünk találkoznak. A régebbi könyvek azt ajánlják a biciklistáknak, hogy ne biztassák előzésre lehúzódással az autósokat. Azóta az utak szélesedtek, az autósok agresszívebbekké váltak, célszerűbb lehúzódni. A kerékpárokkal általában az út szélétől 20-30 cm távolságban haladunk, ha jól belátható, kis forgalmú úton nagyon rossz az út széle, középre is behúzódnak. Ha véletlenül lehajtottunk a padkára, szigorúan tilos első reflexből visszakapni a kormányt, szinte biztos bukás. Ki kell várni a megfelelő szakaszt, ahol simán visszatérhetünk.

Kiscsoportban.

Hosszabb úton, vagy ha sietni kell, a legerősebb ember halad elől, töri a szelet. Leghátul a leglassabb. Ha túl gyors számára a tempó, nem szakad le, lassítást kér. A szélárnyékban kerékpározók nagyon figyeljenek, ilyenkor a legkönnyebb elesni. Egyenlő erejű résztvevők kilométerenként váltják egymást. A vezető mindig hátranéz, tisztázza, nem jön-e valami jármű. Ha szabad az út, hátraszól: kiálllok! Behúzódik az út közepe felé, hagyja elmenni a sort, majd felzárkózik a végére. Az új vezető addig nem húz bele, míg a leváltott fel nem vette a sor sebességét. Ha valami baj van a kerékpárral, leesik a csomag, stb.) mindig kiállunk az útpadkára, a sorban szigorúan tilos a hirtelen fékezés.

Nagycsoportban

A nagycsoportos közlekedés a legveszélyesebb, ezért a lehető legritkábban alkalmazzuk. Húsz, harminc kerékpáros egymás után már nagyon nehezen előzhető sort képez. Számítanunk kell a mellettünk fél méternyire elhúzó kamionokra. A városokon áthaladó sort a lámpák általában felszabdolják. A nagycsoportvezetőnek mindig át kell tekinteni az egész csoport helyzetét, mielőtt egy manőverre jelt adna. A nagycsoportvezető utasításait nem szabad gondolkodás nélkül követni, hisz a csoport végének esetleg már nincs lehetősége az előzésre. Ezért mindig meg kell győződni a nagycsoportvezető kezdeményezte manőver végrehajthatóságáról. Kemény ellenszélben különösen fontos az egyenletes tempó, hisz ilyenkor egymás szélárnyékában, egymástól 40-50 cm-re hajtunk. Ha valaki ilyenkor ráhajt az előtte menőre, tömeges bukást okoz. (Egy 80-120 km-es utat erős ellenszélben másképp lehetetlen teljesíteni.)

Nagycsoportban nem szabad hangoskodni, mert a vezető félreértheti. A nagycsoport utolsó embere figyelmezteti az esetleges kilógókat.

Nagycsoportban néha úgy kanyarodunk le az útról balra, nagyívben, hogy a csoportvezető mögött haladó két kerékpáros kiválik a sorból, egyik a jobb másik a bal sávban leáll, és kezével jelzi a járműveknek, hogy a sor egyben fog kanyarodni. Leállítja a forgalmat. (Főleg ha erős a forgalom, sok a kezdő.)

Egyezményes jeleink

Indulj. Fej fölött előre mutat.

Vigyázz! (Általában lassítást előkészítő utasítás) Kinyújtott mutatóujjal fej fölött fel-le mozgatott kar.

Lassíts! Nyitott tenyérrel felmutatott kar.

Leállunk az útpadkára. Kinyújtott mutatóujjal oldalra mutogató kar.
Fordulás, előzés, kerülés. Mozdulatlanul kinyújtott kar.
Akadály kikerülése. Lemutatunk az akadályra.

Legjobb persze a néptelen finom kis gáttető, vagy földút, erdei út.

Gyorsítás
. Az
indulás
jele
mozgás
közben
gyorsítást
jelent. A
kézjelekh
ez mindig
szóbeli
utasítást
is adunk,
amit a
többiek
hátraadna
k.

Általános
védelmi
szabályo

k:

A
legveszél

yesebb a lelógó gumipók. Beakad, feltekeredik, ki nem szeded!

Villamos, vasúti sínekre legjobb 90°-os, vagy azt minél jobban megközelítő szögben ráhajtani, másképp könnyen kidobja az első kereket. Erős lejtőn nagyon veszélyes a beremegő kormány.

Ha a kerékpárt ellopják, mivel jössz tovább? Boltok előtt, forgalmas helyen lezárva rövid időre otthagynak a kerékpárt, ha azonban hosszabb időre kényszerülünk magára hagyni, mindig betesszük valami biztos helyre.

(plébánia, helyi szervező, stb.) Menet közben nem veszünk feltartott fejjel, nyitott szájjal levegőt, mert a torokba kerülő bogár akár darázs is lehet.

Ha megálltunk a járdán, mindig utat kell hagyni a közlekedőknek! Nagyon bosszantó, amikor egy kerékpáros boly elzárja az utat. Ne szólj vissza, ha valahol kötekednek, ne állj meg, ha egy csoport meg akar állítani!

Szigorúan tilos a járdán, udvaron össze-vissza biciklizgetni. A defektek 80%-át az udvarokon szedjük össze.

Földúton haladva nem vágunk át folyton a másik sávjába, mert előbb-utóbb összefutunk. Ha a másik sáv tartósan jobb, egy sorban megyünk, rövid szakaszon meg átzötyögünk.

Költségek:

Mindig a támogatásoktól függ. Ha teljesen önerőből szervezünk, akkor kb. napi 400ft. Ebben már minden benne van. Fagy, üdítő, stb., ebből nyilván kiderül, hogy utóbbiakat nem vesszük túlásba. / A túrán nem szokás a külön fagyizás, stb., így a zsebpénz igény minimális. A kiscsoportok mindent a napi keretükből fedeznek /

Metszőnap munkaterve

Ha sok a metsző gyerek, és nincs saját linójuk, metszőkészletük, akkor rögtön az elején közöljük, hogy csak az hat-nyolc gyerek tudja majd linóba metszeni a képet, akinek legjobban sikerül a rajza, próbametszése.

Alsó korhatár általában 8 év. Ha valakinek jól sikerül a rajza, de rosszul metsz, elhozzuk a rajzát, itthon átmetszük.

Ha kevés a gyerek, és készül egy szép kis rajz, de a próbametszés nagyon rossz, akkor a helybeli gyerek csak a nagy háttérfoltokat metssze meg, a nehezebb részleteket a metszőkörösök metszik meg.

Bevezető magyarázat

" A metszet úgy készül, hogy egy papírra puha ceruzával megrajzoljuk a képet. Jó erősen dolgozunk, mert majd át kell dörzsölnünk a linóra. Ha kemény a ceruza, akkor golyóstollal visszaindigózzuk a hátlapra, majd innen ráindigózzuk a dúcra.

A rajzolásnál grafikai felületekben kell gondolkodni. Tehát nem tónusozhatunk úgy, hogy halványszürkére satírozunk egy felületet, mert a metszeten csak fekete-féher lehet. Nem tudunk valamit halványan kivésni. Ha szürkét akarok, akkor azt pontozgatva, vonalkázva kell megvéssém."

A rajz fejlesztésének szabályai

Mielőtt leülünk rajzolni, ki kell választanunk, honnan a legszebb az épület.

Először halványan a fő tömegeket rajzoljuk meg, ezután jöhetnek a kisebb részletek. Az alsós gyerekek nyugodtan rajzolhatnak másképp is. Nem baj, ha aránytalan a rajz, csak részletgazdag legyen.

Először döntsük el, mik lesznek fehérek, mik

feketék /Levegő, föld, fal?/

Ha kész a rajz, és eltolódott valamelyik sarok felé, új keretet rajzolhatunk köré.

A linóra dörzsölt, vagy indigózott rajzot nem árt golyóstollal ismét átrajzolni, mert a vésésnél könnyen elmaszatólik.

A próbavésés

Először megmutatjuk a véső fogását. Hogy markolok rá. Mindig mögötte, vagy oldalt fogom a linót!

Először egyenes vonalakat véssenek, aztán kanyarogjanak. Mindig a dűcöt forgatom a kezem alá!

A folt kiszedés jön. Két oldalról, mindig a közepe felé tolva, hogy ki ne szaladjak.

A vésés

Először kis területen körbevessünk egy nagy háttérfoltot, majd kiszedjük./Levegő, nagy fal., stb. / Utána jöhet a növényzet, majd végül a nehezebb épület felületek.

A nyomtatás

A festékezés labdacccsal, a nyomtatás lábbal történik. Szükséges hozzá újságpapír alap, eltörléshez rongy, esetleg higító. A nyomtatáshoz esetleg gépiró papír.

Játzóházi program / A metszeteket előre elkészítő települések számára/

Bevezető, nagycsoportos alapozó játékok.

A csoportok egy része közösen fog dolgozni, most tehát megpróbálunk ráhangolódni a közös munkára. Játsszunk néhány olyan játékot, amik együttműködést igényelnek.

1. Séta a körön át. / 2. Ugyanez csukott szemmel. / 3. Párok számokat írnak egymás homlokára. / 4. Párban maradunk, tükrő játék/ Diktálással, megelevenedő tükörképpel/

Rövid ismertetés a csoportok munkájáról. Utána csoportokat alakítunk.

Pók-lepke csoport

Lehatárolunk egy kis teret, ruhafogasokkal, asztalokkal, székekkel, stb. Zene szól, /magnóról, vagy egyszerű ütősről improvizálva élőben/ a zene ritmusára mozgunk a lehatárolt térben. Aki látványosan kiesik a ritmusból, mozdulatlaná dermed. /Csoportvezetői utasításra/

Ismét megszólal a zene, de most már mindenkinek egy gombolyag fonal van a kezében, pókok vagyunk, akik beszövik a teret. Aki kiesik a ritmusból, vagy idegen fonalat érint, mozdulatlaná dermed, ettől kezdve hozzá is lehet fonalat rögzíteni. /Amíg mozog, nem lehet szándékosan fonalat érinteni hozzá, a fonalakat csak egyenes vonalban húzogatjuk a teret határoló tárgyak között. /Ha kicsik játsszák, a ritmusalap mozgást nem tartjuk be./ Ha már senki nem tud továbbjutni, levágjuk a fonalakat.

Újra megszólal a zene, két karakteres motívumra a két csoportvezető eljátssza a pók és lepke táncát. A résztvevők is választanak maguknak szerepet, beállnak, elmozogják a választott figurát.

Most színeket választunk a figuráknak. /Mindenki készít egy kis színskálát/

Majd grafikai felületeket illetve formákat választunk.

Ezek után már csak össze kell rakjuk a figurákat.

+ Lehet dolgozni kis lapokra filccel, zsírkrétával, vagy temperával.

+ Nagy fehér lapokra, alak körberajzolásával. /Egy jellemző mozdulatban a papírra fekszik egy gyerek, körberajzoljuk egy halvány színnel, majd átalakítjuk fantasztikus lepkévé vagy pókká, a korábban talált színek, formák, felületek segítségével.

Eszközök: Fonalak, rajzlap, nagy fehér lap. Zsírkréta, tempera, paletták, ecsetek, befőttes üvegek a víznek, filctollak.

Véletlen csoport

Színes papírlapokból kivágott töredék jeleket helyezünk el egy asztalon. Innen lehet választani egy vagy egynehány jelet, ami köré ábrázoló jellegű képet rögtönözhetünk.

Felragasztjuk a megfelelő helyre, és folytatjuk a képet zsírkrétával vagy filctollal.

Néhány gyerek feladatul kapja, hogy néhány bohóc összeragasztgatásához vágjon ki fejeket, kezeket, lábakat, stb. /Fej, sapka, szemek, szájak, orrok, törzs, kezek, lábak, cipők./ Mindenki csak egyféle alkatrészt gyárt, nem figyeli a többieket. Így az elkészült testrészek, aránytalanságukkal, össze nem illő színeikkel groteszk hatásúak lesznek.

Vizes papírlapra festéket fröcskölünk, rányomunk egy másik lapot, és megpróbálunk belelátani valamit.

Eszközök: Színespapír, olló, ragasztó, rajzlap, tempera vagy gouache.

Jel - staféta csoport

Jel üzenet játék körbe. /Figuratív jelek/ Nonfiguratív üzenet játék körben.

Város - élőlény, stb. építése a jelekből.

Eszközök: Filctoll, Zsírkréta, rajzlap.

Illusztrációs csoport

Dobozban fénymásolt versek, kérdésekkel. Mindenki választ egy verset, elolvassa a kérdéseket, majd rajzban válaszol rájuk. A csoportvezető bevezető beszélgetés során tisztáz néhány alapvető illusztrációs problémát, majd segít az értelmezésben.

Ha egy verset szeretnénk illusztrálni, először is meg kell értenünk, mi történik benne, ha történik benne valami, vagy ha csak egy képet ír le, mi van a képben?

Ez néha nem is olyan egyszerű, mert a vers nagyon tömör, nagyon kevés szóval tud nagyon sokat elmondani.

"Végtelenséggel hajnalodom!" - Írja Giuseppe Ungaretti. Nincs szó a versben tengerről, hegycsúcsokról, derűs tájra nyíló dolgozószoba ablakáról, könyvespolcokról, vagy ókori romokról, de mindezek megjelennek az olvasó szemei előtt, meg még sok minden más is, amit mind ez a két szó hívott elő belőle.

A vers szeret játszani a szavakkal.

"Egy hegy megy. Szembejön a másik hegy. Ordítanak ordások: Össze ne morzsoljatok. Én is hegy, te is hegy, nekünk ugyan egyre megy." Van egy furcsa szó: "Hegyláb" / A hegy alja/ Ha a hegynek lába van, akár mehet is vele. A szó verset teremtett maga köré. A költő nem magyarázza el nekünk a verset. Ki kell találnunk. " A holdban egy hal úszik. A víz egy órát aluszik. " Nyilvánvaló, a hold a vízben tükröződik, a hal így úszhat a vízben tükröződő holdban. De ha egyszer már kimondtuk a szavakat, élük a maguk életét. A hal képzetünkben már az égi holdban is úszhat. És ezzel már az illusztrációnál is vagyunk. Ha értem már a verset, magam döntöm el, mit rajzolok meg belőle. Szó szerint értelmezem-e, vagy azt a látványt rajzolom meg, ami a költővel a verset írta. A halat a vízben, vagy a halat a holdban? Azt is el kell döntenem, mennyit rajzolok meg a versből?

Kiss Anna virág-e a lepke c. verse például illusztrálható egy olyan virággal, ami kicsit lepke is. Vagy úgy, hogy virágformájú lepke, vagy lepkeformájú virág, vagy egy virágba rajzolt lepke, vagy ... sokféleképpen. Ez a lehető legkevesebb, ami még felidéri bennünk a verset. Ha többet szeretnénk belőle ábrázolni, jöhet a viráglepke fölé hajló kislány, öregapó, öreganyó, a háttérbe a kis ház, illetve a lepkebirodalom, várral, királyi párral, katonákkal....

A versek nem fecsegnek. nem írja le Lorca: Egyszer egy folyóparton jártam, hát, ahogy ott állok, látom ám, hogy a hold tükörképében megcsobban egy hal. Az illusztráció sem lehet fecsegős. Meg kell találnunk azt a kompozíciós szerkezetet, ami tömören, sűrítve ábrázolja a vers világát.

Eszközök: Filctoll, Zsírkréta, rajzlap. Versek: Pilinszky János: Terek / Pilinszky János: Kórkép és hattyúdál /

Nagy László: Csodafiú szarvas / Utassy József: Termékeny éj / Kiss Anna: Virág-e a lepke?/ Lorca: Táj

Linómetsző csoport

Felület-játékok visszakarással /Viaszos lapokból/. Az elkészült tanulmány felületekből a linó dúcra kép épül.

Rajzolás ceruzával közvetlenül a dúcra, majd próbametszés kis lapokra. A vázolt kép kimetszése, nyomtatás.

Vésők, kis dúcok, henger, üveglap, rajzlapok, lakkbenzin, nyomdafesték, törlerongy, szárító, glicerines tempera.

A csoportmunkák befejezése után következik a közös sportjáték. 16 fő alatt: csülkölő, több résztvevő esetén:

méta. /Betanulási idő 10-20 perc /

A játszóházi program természetesen kiegészíthető helybeli erővel.

Nagycsoportvezetők előzetes teendői:

Először is kell egy gyerekcsoportot szervezni, amely persze nem egész évben a nyári túrára készül, de kialakul a túra szokásrendszere. Azon túl tehát, hogy együtt rajzolunk, festünk, szobrászkodunk, és főleg linót metszünk, kell rendezni időnként egy kerékpártúrát, ahol jöhet a méta és a többi játék. Kell egy néhány napos előtúra, az esti játékokkal, helybeli gyerekek foglalkoztatásával. Ha a csoport együtt, akkor jöhet az útvonal megtervezése. Nem kell persze egy egész megyét kimetszeni, de összefüggő részekre kell tervezni. Olyan nincs, hogy egy kis faluban "nincs mit rajzolni"!

Kapcsolatkeresés

Különböző csatornákon próbálhatunk meg helyi szervezőket találni. Iskolák, könyvtárak, művelődési házak, plébániák, lokálpatrióta körök, stb. Ezek az intézmények esetenként egészen ellenségesen viszonyulnak egymáshoz a faluban, ha az egyik nem reagál a túrafelhívásra, attól még a másik lelkesen mellé állhat. Persze mindez bélyeg és telefonköltséget jelent, egy jó előkészítő szervezés akár 10 000 Ft is lehet.

Felszerelés

Ha kialakult az útvonalterv, a szálláshelyekkel, jöhet a felszerelés összeállítása. Ha a vésőket magunk készítjük, és csak a linót, nyomdafestéket vesszük, a másik 10 000 Ft lehet.

A kerékpár, hálósák, kerékpártáska, polifom más nagyságrendű probléma. Természetesen szervezhetjük a túrát a kerékpárral rendelkezők részére. Mindig akad azonban néhány gyerek, aki nem tudja megvenni a kerékpárt. Ők általában mást sem tudnak venni, egy külső csere is problémát jelent a családi költségvetésben. Ha őket is vinni akarjuk, kell szereznünk egy szponzor vállalatot, aki ad pénzt néhány biciklire, kell egy tárolóhely, kell lelkierő, hogy ezeket a bicikliket soha, senkinek, semmikor kölcsön nem adjuk, mert másképp a versenybiciklihez nem szokott gyerekek kezén néhány hét alatt leromlik az állomány. A benti bicikliket a túrázók tavasszal kapják meg, a felkészülés időszakában, és a túra után leadják.

Egy utolsó csoportkép, aztán indulás haza. Aki egyenesen ment Mezőcsátról Szolnokra, bizony 130 km-t nyomott le egy nap alatt. A többség persze megállt egy napra Abádszalókon.